

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ

Sayı : 69264982-TİM.GAİB.GSK.EEA.2023/8-603

Gaziantep, 23/01/2023

Konu : Avrupa Birliği Fit For 55 (55'e Uyum) Paketi Raporu (AYM-6) Hk.

DAĞITIM

Malumları üzere, 2019 yılında Avrupa Birliği (AB) tarafından yeniden büyüme stratejisi olarak da adlandırılan Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM) açıklanmıştır. Bu büyüme stratejisi, 2050 yılına kadar ilk iklim nötr kıta olma gibi çevresel boyutların yanında özellikle ekonomik ve ticari yönler de sahiptir. AB; yeşil, kapsayıcı, rekabetçi ve kimseyi arkada bırakmama sloganı ile yeni bir ticari ve ekonomik sistem planlamaktadır.

Avrupa Yeşil Mutabakatı, açıklandığı günden itibaren çeşitli politika alanlarında birçok strateji ile karşımıza çıkmaktadır ve gelinen noktada ihtiyaçlara göre mutabakat sürekli olarak güncellenmektedir. AB, AYM kapsamında sera gazı azaltım hedefini son olarak 2030'a kadar %55 oranında azaltma olarak açıklamış, bu hedefe ulaşmak için izlenecek politikaların ve tedbirlerin (iklim, ulaşım, enerji, arazi kullanımı, vergilendirme) yer aldığı "Fit for 55 Paketi"ni 2021 yılında açıklamıştır. Pakette, AB'nin Emisyon Ticaret Sistemi'nin (ETS) yeni sektörlerle genişletilmesi (karayolu taşımacılığı ve binalarda emisyonun azaltılması gibi), sistemin güçlendirilmesi, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğine yönelik direktifler, iklim değişikliğine karşı geliştirilen politikalardan en fazla etkilenen dezavantajlı grupları desteklemeye yönelik olarak finansman desteği amaçlı Sosyal İklim Fonu ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) gibi başlıklar yer almaktadır. SKDM kapsamında ortaya konan AB'ye ihraç edilen ürünlerin içerdiği karbon emisyonuna göre bir vergiye tabi olması hususu AB ile ticaret yapan tüm ülkeleri yakından ilgilendiren en önemli mesele olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapılan son güncelleme ile daha evvel SKDM kapsamında olacağı açıklanan demir çelik, çimento, alüminyum, gübre ve elektrik sektörlerine ek olarak organik kimyasallar, plastik polimerler, hidrojen ve amonyak ve belirli koşullar altındaki dolaylı emisyonları kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Böylelikle, SKDM hesaplamaları ve üretimde kullanılan elektrik kaynaklı gibi dolaylı emisyonları da içeren bir dizi güncellemeler yapılmıştır. Bununla birlikte geçiş döneminin de Ocak 2023 yerine, Ekim 2023'te başlatılmasına ve 2026 yılına kadar sürmesine karar verilmiştir.

İhracatının büyük bir kısmını AB'ye gerçekleştiren Türkiye için AYM sürecinde açıklanan her düzenleme büyük bir önem arz etmektedir. Bu nedenle AYM'nin getirdiği fırsatları ve tehditleri analiz ederek ihracatçılarımızı etkileyebilecek tüm başlıkları sırasıyla incelediğimiz rapor serimizin altıncısını sizlere sunmaktayız. Genel Sekreterliğimiz uzmanlarınca hazırlanan "Avrupa Birliği Fit for 55 (55'e Uyum) Paketi (AYM-6) Raporu" ekte yer almaktadır. Konu ile ilgili diğer raporlarımıza <https://www.gaib.org.tr/tr/istatistik-ve-raporlar/2.html> adresinde yer verilmektedir.

Bilgilerini ve söz konusu raporun ilgililerine duyurulması hususunu arz ederim.

Bülent KAYALI
Genel Sekreter

EK: EK: Avrupa Birliği Fit For 55 (55'e Uyum) Paketi (AYM-6) Raporu (15 Sayfa)

Ayrıntılı bilgi için: Göksu BOZKURT - Uzman Yardımcısı

Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği

Mücahitler Mah. Şehit Ertuğrul Polat Cad. No: 3

Şehitkamil GAZİANTEP

Tel : 90 (342) 211 05 00 Faks : 90 (342) 211 05 09

e-posta : gaibevrak@gaib.org.tr / www.gaib.org.tr

KEP: gaib@hs01.kep.tr

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ

Sayı : 69264982-TİM.GAİB.GSK.EEA.2023/8-603

Gaziantep, 23/01/2023

Konu : Avrupa Birliği Fit For 55 (55'e Uyum) Paketi Raporu (AYM-6) Hk.

DAĞITIM YERLERİ:

Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası
Cizre Ticaret ve Sanayi Odası
Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası
Gaziantep Sanayi Odası
Gaziantep Ticaret Odası
Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası
Kızıltepe Ticaret ve Sanayi Odası
Kilis Ticaret ve Sanayi Odası
Malatya Ticaret ve Sanayi Odası
Mardin Ticaret ve Sanayi Odası
Nizip Ticaret Odası
Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası
Şırnak Ticaret ve Sanayi Odası
Adıyaman Üniversitesi
Gaziantep Üniversitesi
Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Dicle Üniversitesi
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Mardin Artuklu Üniversitesi
Kilis 7 Aralık Üniversitesi
İnönü Üniversitesi
Malatya Turgut Özal Üniversitesi
Harran Üniversitesi
İpekyolu Kalkınma Ajansı
Karacadağ Kalkınma Ajansı
Dicle Kalkınma Ajansı
Fırat Kalkınma Ajansı
Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı

Ayrıntılı bilgi için: Göksu BOZKURT - Uzman Yardımcısı

Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği

Mücahitler Mah. Şehit Ertuğrul Polat Cad. No: 3

Şehitkamil GAZİANTEP

Tel : 90 (342) 211 05 00 Faks : 90 (342) 211 05 09

e-posta : gaibevrak@gaib.org.tr / www.gaib.org.tr

KEP: gaib@hs01.kep.tr

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:E6B64B93391446E6B64B. Bu kod ile <http://evrak.gaib.org.tr/> adresinden doğrulayabilirsiniz.

Ön izleme Bu evrak elektronik imzalıdır.
ikinci satır <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5999&eD=BSU1ZHS8K&eS=30449>

AVRUPA BİRLİĞİ FIT FOR 55 (55'E UYUM) PAKETİ

SAYI: AYM-6

**GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
Eğitim ve Ekonomik Araştırmalar Şubesi**

OCAK 2023

www.gaib.org.tr

@gaibgaziantep

@gaibinfo

@GaibGaziantep

/gaibgaziantep

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI

FASİKÜL 6

FİT FOR 55 55'E UYUM PAKETİ

OCAK, 2023

İçindekiler Tablosu

SUNUŞ	2
1. FIT FOR 55 (55'E UYUM) PAKETİ	3
1.1 AB Emisyon Ticaret Sistemi	4
1.2 Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması	4
1.3 Üye Devletlerin Emisyon Azaltım Hedefleri (Çaba Paylaşım Yönetmeliği)	5
1.4 Arazi Kullanımı, Ormancılık ve Tarım.....	6
1.5 Otomobiller ve Kamyonetler için CO ₂ Emisyon Standartlarını Belirleyen Yönetmelik	7
1.6 Sürdürülebilir Havacılık Yakıtları.....	7
1.7 Deniz Taşımacılığında Yeşil Yakıtlar.....	8
1.8 Alternatif Yakıt Altyapısı	8
1.9 Sosyal İklim Fonu	8
1.10 Yenilenebilir Enerji Direktifi.....	9
1.11 Enerji verimliliği, Binaların Enerji Performansı ve Enerji Vergilendirmesi Direktifi	10
1.12 Fitfor55 Paketinde Güncel Durum	12
2. GENEL DEĞERLENDİRME	13

SUNUŞ

2019 yılında Avrupa Birliği tarafından açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM), 2030 yılına yönelik sera gazı emisyon azaltımını en az %55 oranına yükseltmeyi ve Avrupa'nın 2050 yılına kadar dünyanın ilk iklim-nötr kıtasına dönüştürmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda Avrupa Komisyonu tarafından 14 Temmuz 2021'de Fitfor55 adıyla bir dizi yasa ve öneriden oluşan yeni bir paket sunulmuştur. Paket kapsamında Türkiye'yi yakından ilgilendiren Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması ve Emisyon Ticaret Sistemi'nde bazı yeni düzenlemeler yapılmış, ayrıca pakette yeni düzenlemeler de ortaya konulmuştur.

Türkiye'nin en önemli ticari partnerinin Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin olması ve Türkiye'nin AB'ye ihracatında karbon yoğun ürünlerin ağırlığının fazla olması, AYM ile birlikte açıklanan her yeni düzenleme ve yasa teklifinin ülkemizin dış ticaret potansiyeli olarak Avrupa pazarında rekabet gücünü koruması ve arttırması, ihracatçı firmaların konuyu yakından takip etmesi ve gereken önlemleri şimdiden alması açısından önemlidir. Dolayısıyla Avrupa Yeşil Mutabakatı ve getirdiği düzenlemeler hakkında bilgilendirmek amacıyla yayımladığımız çalışmalarımızın altıncısı olan bu raporumuzun siz değerli ihracatçılarımız için önemli olduğunu değerlendirmekteyiz.

Ahmet Fikret KİLECI
Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri
Koordinatör Başkanı

1. FIT FOR 55 (55'E UYUM) PAKETİ

11 Aralık 2019 tarihinde açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakatı ile AB, 2030 yılına yönelik sera gazı emisyon azaltımını en az %55 oranına yükseltmeyi ve Avrupa'nın 2050 yılına kadar dünyanın ilk iklim-nötr kıtasına dönüştürülmesi hedefini ortaya koymuştur¹.

AB'nin 2030 ve 2050 iklim hedeflerinin yasal çerçevesini oluşturan ilk İklim Yasası 9 Temmuz 2021 tarihinde AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanmıştır. AB'nin iklim-nötr politikalarını yasalastıran düzenleme ile, belirlenen somut hedeflere ulaşılması kapsamında AB nezdinde ve ulusal düzeyde gerekli adımları atma yükümlülüğü getirilmiştir. Avrupa İklim Kanunu ile yasalaşan hedeflere ulaşmak amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından 14 Temmuz 2021 tarihinde bir dizi yasal düzenleme içeren "Fit for 55" yeşil paket taslağı sunulmuştur.

Fit for 55 Uyum paketi, AB'nin 2030'a kadar sera gazı emisyonlarını en az %55 azaltmak için politik aksiyonları ortaya koyduğu pakettir. Bu paket içerisinde, AB politikalarının Konsey ve Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen iklim hedefleri ile uyumlu olmasını sağlamak amacıyla AB mevzuatını güncellemek ve yeni girişimleri uygulamaya koymak amacıyla bir dizi teklif yer almaktadır. İçinde yer alan 13 adet düzenlemenin 5 tanesi yenidir. Yeni mevzuat tasarıları: iklim, enerji ve yakıt, ulaşım, binalar, arazi kullanımı ve ormancılıkla alakalıdır. Çokça gündeme gelen Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması (SKDM) paket içinde düzenlemelerden biridir.

Teklif paketi, AB'nin aşağıdaki iklim hedeflerine ulaşmak için tutarlı ve dengeli bir çerçeve sağlamayı amaçlamaktadır:

- Adil ve sosyal olarak bir geçiş sağlar,
- Üçüncü ülkeler arasında eşit koşullar sağlarken, AB endüstrisinin yenilikçiliğini ve rekabet gücünü korur ve güçlendirir,
- AB'nin iklim değişikliğine karşı küresel mücadelede öncü olma konumunun temelini oluşturur.

Fit For 55 Uyum Paketi, AB'yi %55'lik hedefe uygun hale getirmeyi ve ekonomi, toplum ve sanayi genelinde ihtiyaç duyulan dönüşümsel değişikliği yaratmayı hedeflemektedir. Teklifler, Avrupa Birliği'nin halihazırda ortaya koymuş olduğu politika ve mevzuat üzerine inşa edilmiştir. Avrupa Yeşil Mutabakatı, bu dönüşümsel değişiklik için bir yol haritasıdır. Biyoçeşitlilik, dögüsel ekonomi, sıfır kirlilik, sürdürülebilir ve akıllı hareketlilik, yenileme dalgası, sürdürülebilir gıda, hidrojen, piller, açık deniz, yenilenebilir enerji vb. konularda önemli stratejiler geliştirerek yarının ekonomisinin yapı taşlarını devreye sokmaktadır. İster AB'nin toparlanma planıyla ister yeşil dönüşüme en az %37 oranında katkı sağlayan NextGenerationEU yoluyla, ister bir sonraki uzun dönem AB bütçesi (2021-2027) yoluyla isterse de sürdürülebilir finans konusuna sürekli odaklanılarak ve özel yatırımın kilidini açarak olsun bu geçişi desteklemek amacıyla daha önce örneği görülmemiş kaynaklar tahsis edilmiştir. İklim nötrlüğe geçişi desteklemek amacıyla araştırma, beceri, endüstri, rekabet ve ticaret politikaları da dahil olmak üzere bütün AB politikalarını seferber etmeye devam edileceği ifade edilmektedir.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>

1.1 AB Emisyon Ticaret Sistemi ²

Komasyon, AB'nin mevcut emisyon ticareti sisteminde (AB ETS) ilgili sektörlerde 2030 yılına kadar 2005 yılına kıyasla %61'lik bir genel emisyon azalmasıyla sonuçlanması gereken kapsamlı bir dizi değişiklik önerdi. Artırılan hedef, mevcut hükümlerin güçlendirilmesi ve planın kapsamının genişletilmesi yoluyla elde edilecektir. Öneri ile 2030 yılına kadar bu sektörler için 2005 yılına göre %43 oranında emisyon azaltımı sağlanması hedefleniyor. Revize edilmiş AB ETS teklifinde, emisyon üst sınırının düşürülmesi ve yıllık tahsisat azaltım oranının artırılmasının yanı sıra, denizcilik sektörünün de AB ETS kapsamının içine alınması ve ayrıca havacılık sektöründe de ücretsiz emisyon tahsisatlarının aşamalı olarak azaltılması öngörülüyor. Bununla birlikte, kara taşımacılığı ve binalar için de farklı bir emisyon ticareti sisteminin kurulması ve bu sistemin 2026 yılı itibarıyla hayata geçirilmesi teklif edilmektedir.

1.2 Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması³

Şekil 1 Kaynak: <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/carbon-border-adjustment-mechanism/product-details/20220214CDT09124>

Komasyonun karbon sınırı ayarlama mekanizması (CBAM) önerisinin amacı, iklim değişikliğiyle mücadele için uygulanan politikalardan dolayı üretimini AB dışındaki bölgelere

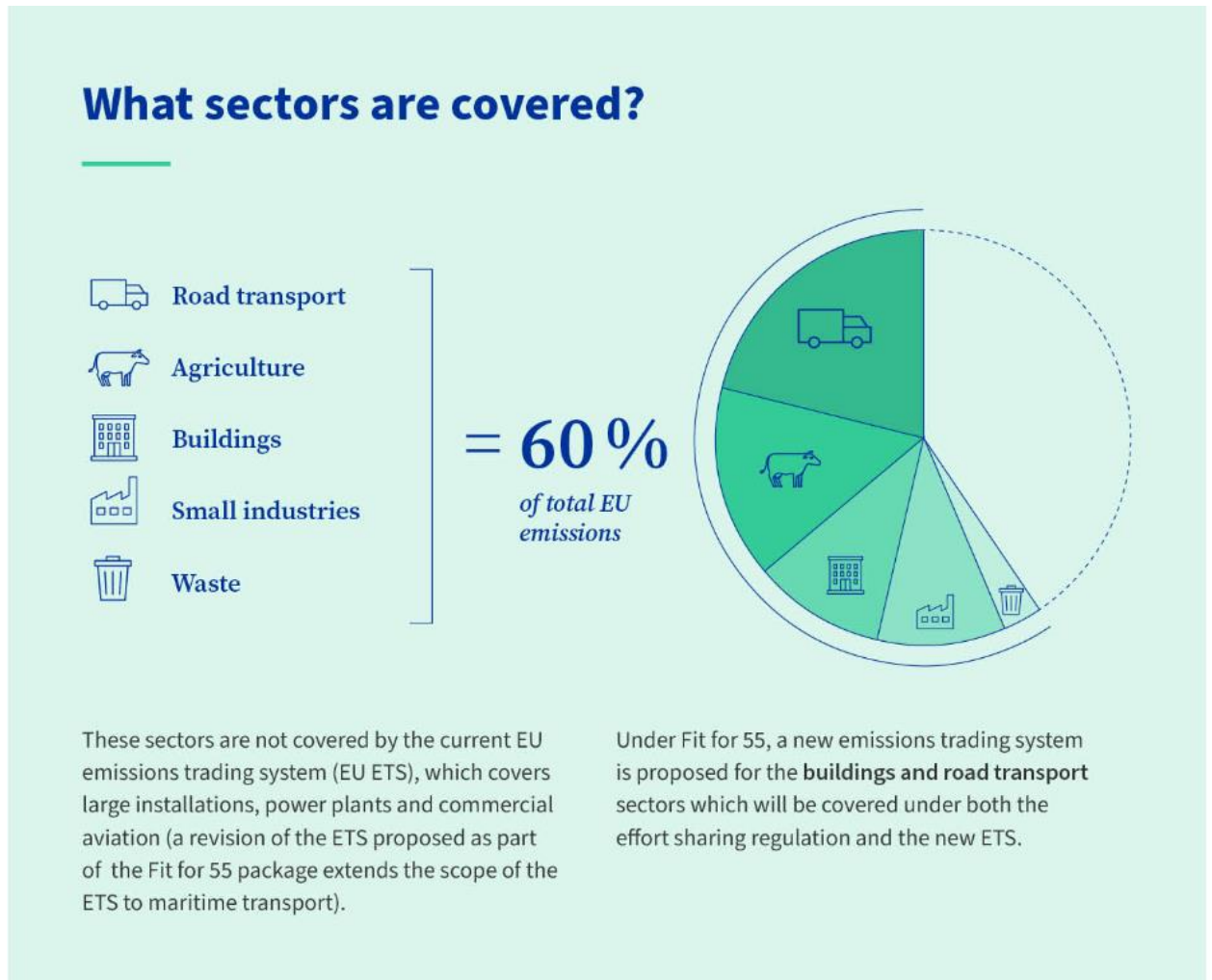
² AB Emisyon Ticaret Sistemi (EU ETS), enerji yoğun endüstriler ve enerji üretim sektörü için emisyon tahsisatlarının üst sınırına ve ticaretine dayanan bir karbon piyasasıdır. AB'nin toplam CO₂ emisyonlarının yaklaşık %40'ını kapsayan, emisyon azaltımlarını ele alan AB'nin ana aracıdır. AB Emisyon Ticaret Sistemi'nde öngörülen mevcut revizeler dair bilgi almak için "AB Emisyon Ticaret Sistemi ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması" konulu raporumuza <https://www.gaib.org.tr/tr/haberler/avrupa-birligi-emisyon-ticaret-sistemi-ve-sinirda-karbon-duzenleme-mekanizmasi-aym-5-raporu-375.html> adresinden ulaşabilirsiniz.

³ AB'nin 2023 yılında uygulamaya koymayı planladığı Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasına dair bilgi almak için "AB Emisyon Ticaret Sistemi ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması" konulu raporumuza <https://www.gaib.org.tr/tr/haberler/avrupa-birligi-emisyon-ticaret-sistemi-ve-sinirda-karbon-duzenleme-mekanizmasi-aym-5-raporu-375.html> adresinden ulaşabilirsiniz.

taşıyan üreticileri tekrar AB'ye çekmek ve karbon yoğunluğu yüksek ürünlerin artan ithalatını azaltmak için ithal ürünlere uygulanacak bir karbon fiyatlama politikasıdır. Böylece AB ürünleri için ödenen karbon fiyatı ile ithal mallar için ödenen karbon fiyatı eşitlenecektir. SKDM AB üyesi olmayan ülkelerdeki üreticileri üretim süreçlerini çevreci olmaya teşvik ederek karbon kaçağı riskinin azaltılmasına da yardımcı olacaktır.

15 Mart 2022'de Konsey, Avrupa Parlamentosu ile SKDM'ye ilişkin gelecekteki müzakerelerdeki konumunun temelini oluşturacak metin üzerinde anlaşmaya vardı. SKDM, ithal mallardaki işleyişini yansıtmak ve tamamlamak için AB'nin emisyon ticaret sistemi (EU ETS) ile paralel çalışacak şekilde tasarlanmıştır. SKDM, başta AB ETS tahsisatlarının ücretsiz tahsisi olmak üzere, karbon kaçağı riskini ele almak için mevcut AB mekanizmalarının yerini kademeli olarak alacaktır.

1.3 Üye Devletlerin Emisyon Azaltım Hedefleri (Çaba Paylaşım Yönetmeliği)⁴

Şekil 2 Karayolu taşımacılığı, tarım, binalar, küçük sanayiler ve atık AB sera gazı emisyonlarının %60'ından sorumludur. Kaynak: [Fit for 55: reducing emissions from transport, buildings, agriculture and waste - Consilium \(europa.eu\)](https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10867-2021-INIT/en/pdf)

Çaba paylaşımı yönetmeliği şu anda üye devletler için AB emisyon ticaret planı veya arazi kullanımı, arazi kullanımı değişikliği ve ormancılık yönetmeliği kapsamında olmayan sektörlerde (binalar, karayolu ve ulusal denizyolu taşımacılığı, tarım, atık ve küçük sanayiler) bağlayıcı yıllık sera gazı emisyon hedefleri belirlemektedir. Günlük yaşamımızla doğrudan bağlantılı olan bu

⁴ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10867-2021-INIT/en/pdf>

sektörler, sera gazı emisyonlarının yaklaşık %60'ını üretiyor. Komisyonun mevcut mevzuata önerdiği temel değişiklik bu sektörlerde 2030 yılına kadar ulaşılması gereken hedeflerle ilgilidir.

Teklif, AB düzeyindeki sera gazı emisyonlarını azaltma hedefini 2005 yılına kıyasla %29'dan %40'a çıkarıyor ve ulusal hedefleri buna göre güncelliyor. Ulusal hedefleri belirlemeye yönelik hesaplama yöntemi, maliyet etkinliği endişelerini gidermek için sınırlı miktarda hedeflenen düzeltmelerle kişi başına düşen GSYİH'ya dayalı olmaya devam etmektedir. Söz konusu hedefler, her bir üye ülkenin farklı kapasiteleri göz önünde bulundurularak kişi başına düşen GSYİH gözetilerek belirlenmiştir.

AB çevre bakanları, revize edilen kurallar hakkında bir Konsey müzakere pozisyonu üzerinde anlaştılar. Konsey, Kasım 2022'de Avrupa Parlamentosu ile geçici bir anlaşmaya vardı⁵.

1.4 Arazi Kullanımı, Ormancılık ve Tarım

What activities are concerned by the rules?

The LULUCF rules address the carbon footprint of activities related to the **conversion, use and management of land and forests** for both human and environmental benefits. These activities can occur in areas such as grassland, agricultural land and forests.

Şekil 3 <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-lulucf-land-use-land-use-change-and-forestry>

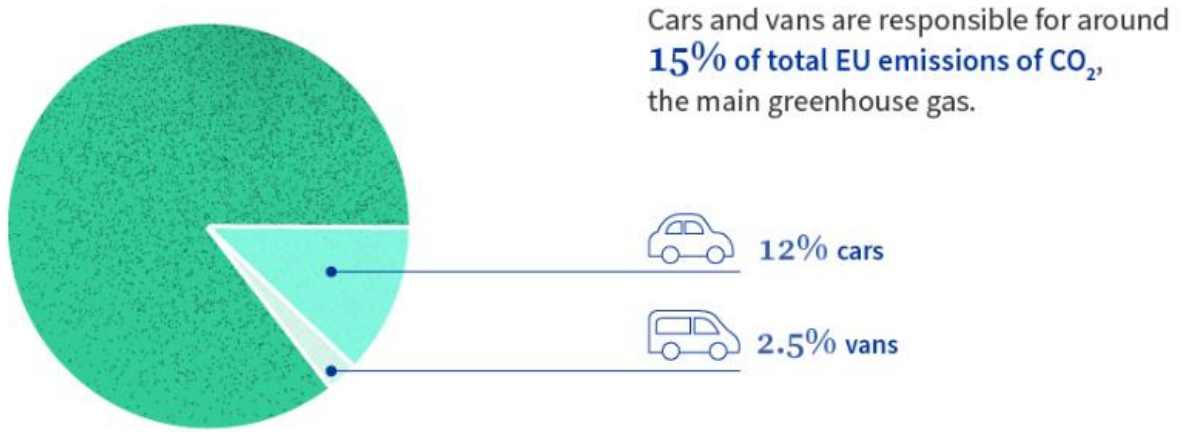
Komisyonun önerisi, arazi kullanımı, arazi kullanımı değişikliği ve ormancılık sektörünün AB'nin artan genel iklim hedefine katkısını güçlendirmeyi amaçlıyor. Karbon giderimindeki mevcut düşüş eğilimini tersine çevirmek ve AB genelinde doğal karbon yutağını geliştirmek gerekiyor. Özellikle, mevcut mevzuatın revizyonu şunları önermektedir: 2030 yılına kadar en az 310 milyon ton CO₂ eşdeğeri sera gazı net tasfiyesi için AB seviyesinde bir hedef belirlenecek ve

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-effort-sharing-regulation/>

bu hedef üye devletler arasında bağlayıcı hedefler olarak dağıtılacak, muhasebe ve uygunluk kurallarını basitleştirilecek ve izlemeyi geliştirilecek.

Çevre Konseyi, revize edilmiş yönetmelik hakkında genel bir yaklaşım benimsedi. Kasım 2022'de Avrupa Parlamentosu ile geçici bir anlaşmaya varıldı. Komisyon, Paris Anlaşması (2023'te gerçekleştirilecek) kapsamındaki ilk küresel envanter sayımından sonraki altı ay içinde, tarımdan kaynaklanan CO₂ dışı sera gazı emisyonlarının yönetmelik kapsamına dahil edilmesi ve 2030 sonrası arazi kullanım sektörü için bir rapor sunacak⁶.

1.5 Otomobiller ve Kamyonetler için CO₂ Emisyon Standartlarını Belirleyen Yönetmelik

Şekil 4 Araba ve minibüsler AB sera gazı emisyonlarının yaklaşık %15'inden sorumludur. <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-emissions-cars-and-vans>

Fit for 55 paketi kapsamında Komisyon, otomobiller ve kamyonetler için CO₂ emisyonlarına ilişkin kuralların revize edilmesini önerdi. Teklif, 2030 için AB çapında artırılmış azaltım hedefleri getiriyor ve 2035 için %100'lük yeni bir hedef belirliyor. Bu, uygulamada 2035'ten itibaren içten yanmalı motora sahip otomobillerin veya kamyonetlerin artık pazara sunulmasının mümkün olmayacağı anlamına geliyor. AB, otomobiller ve minibüsler için önerilen sıkılaştırılmış CO₂ standartları, sektördeki teknolojik yeniliği teşvik ederken, çaba paylaşımı yönetmeliği kapsamında üye devletlerin artan ulusal hedeflerine ulaşmalarını desteklemeyi amaçlıyor. Komisyon, 2025 yılına kadar, AB pazarına sunulan arabaların ve kamyonetlerin CO₂ emisyonlarının tüm yaşam döngüsünün yanı sıra bu araçlar tarafından tüketilen yakıtlar ve enerji için ortak bir AB metodolojisi geliştirecektir. Bu metodolojiye dayalı olarak üreticiler, piyasaya sürdükleri yeni araçların yaşam döngüsü emisyonları hakkında gönüllü olarak Komisyon'a rapor verebileceklerdir.

Ekim 2022'de Avrupa Parlamentosu ile bir anlaşmaya varıldı. Anlaşmanın artık iki kurum tarafından resmi olarak kabul edilmesi gerekecek⁷.

1.6 Sürdürülebilir Havacılık Yakıtları

Sürdürülebilir havacılık yakıtları (gelişmiş biyoyakıtlar ve elektroyakıtlar), uçak emisyonlarını önemli ölçüde azaltma potansiyeline sahiptir. Ancak, bu tür yakıtlar havacılık sektöründeki toplam yakıt tüketiminin yalnızca %0,05'ini oluşturduğundan, bu potansiyel büyük ölçüde

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-lulucf-land-use-land-use-change-and-forestry/>

⁷ <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-emissions-cars-and-vans/>

kullanılmamaktadır. ReFuelEU Aviation teklifi, havacılık sektörünün çevresel ayak izini azaltmayı ve AB'nin iklim hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmasını sağlamayı amaçlıyor. Avrupa Parlamentosu ile 'üçleme' olarak bilinen toplantılarda gerçekleştirilen müzakereler, yeni AB mevzuatının nihai olarak kabul edilmesine yol açacak⁸.

1.7 Deniz Taşımacılığında Yeşil Yakıtlar

Deniz taşımacılığında (FuelEU Maritime) yenilenebilir ve düşük karbonlu yakıtların kullanımına ilişkin teklifin amacı, gemilerde kullanılan enerjinin sera gazı yoğunluğunu 2050 yılına kadar %75'e kadar azaltmaktır. Son yıllardaki gemiler tarafından daha çevreci yakıtların kullanılmasındaki ilerlemeye rağmen, denizcilik sektörü hala neredeyse tamamen fosil yakıtlara dayanmaktadır ve önemli bir sera gazı ve diğer zararlı kirletici emisyon kaynağı oluşturmaktadır.

1.8 Alternatif Yakıt Altyapısı

AB'nin 2050 yılına kadar iklim nötrlüğüne ulaşması için ulaşımda fosil yakıt kullanımının azaltılması kilit önemdedir. Bu hedefe ulaşmak için AB'de arabalar, uçaklar ve gemiler için yeterli şarj noktası ve alternatif yakıt ikmal noktası olması gerekir. Fit for 55 paketinin bir parçası olan alternatif yakıt altyapısı yönetmeliği, önümüzdeki yıllarda AB'de bu tür altyapının konuşlandırılması için somut hedefler belirliyor.

Haziran 2022'de, Konsey bünyesinde toplanan AB üye ülkeleri, Komisyonun bu düzenlemeye ilişkin önerisi üzerinde ortak bir tutum üzerinde anlaştılar. Bir sonraki adım, Avrupa Parlamentosu ile müzakereler olacaktır⁹.

1.9 Sosyal İklim Fonu¹⁰

Sosyal iklim fonu önerisi, binalar ve karayolu taşımacılığı için önerilen yeni emisyon ticaret sisteminin sosyal ve dağıtımsal etkisini ele almayı amaçlamaktadır. Üye devletler tarafından geliştirilecek sosyal iklim planlarına dayalı olarak fon, iklim politikalarından en çok etkilenen veya enerji ve hareketlilik yoksulluğu riski altındaki savunmasız Avrupa vatandaşlarına destek önlemleri ve yatırımlar sağlamayı amaçlıyor. Sosyal İklim Fonu için Üye Devletlere özel finansman sağlayarak, maliyetlerinin azaltılmasına yardımcı olacaktır. Ayrıca, Üye Devletler arasında ve içinde adalet ve dayanışmayı teşvik edecektir¹¹.

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-refueleu-and-fueleu/>

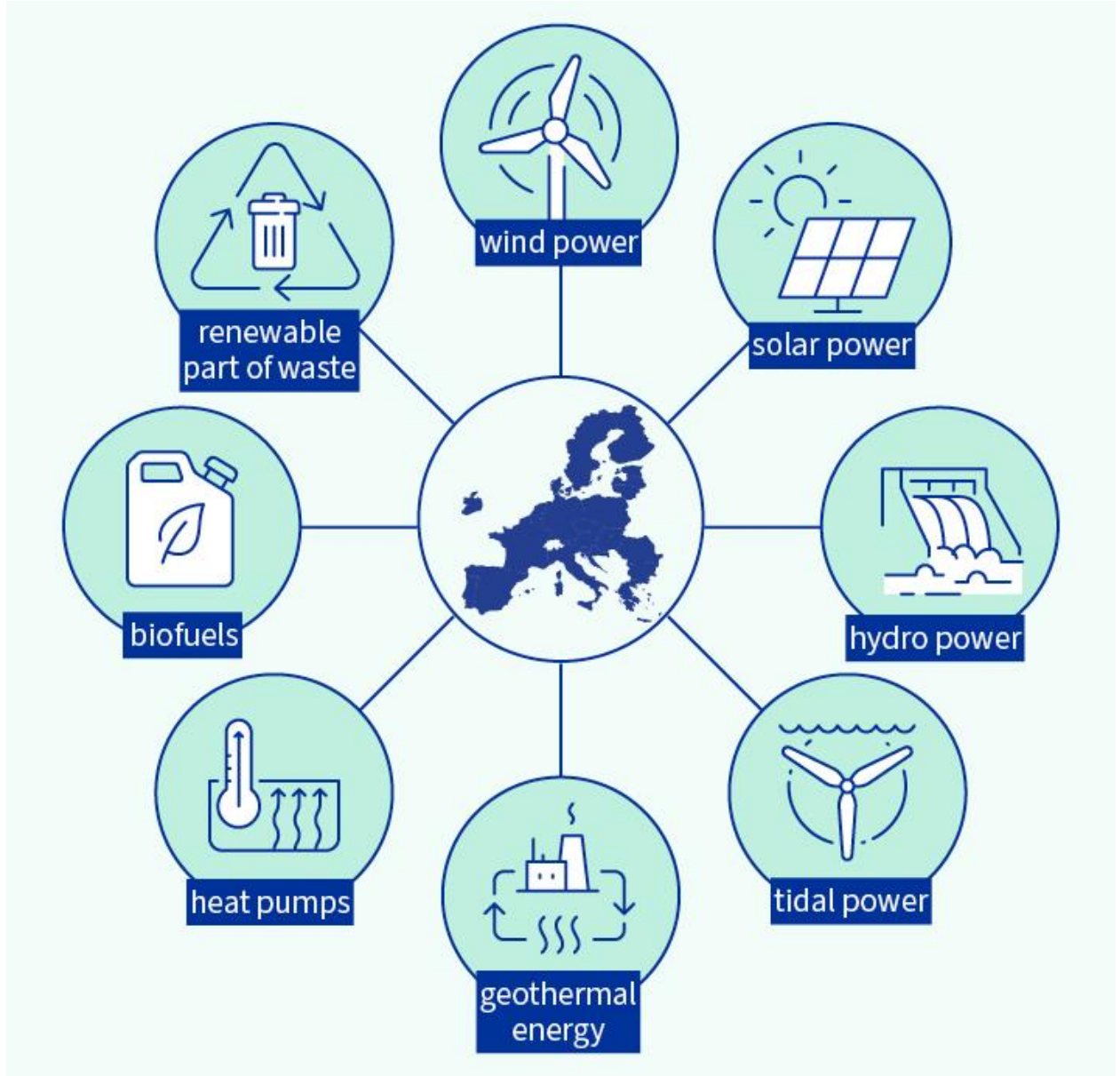
⁹ <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-afir-alternative-fuels-infrastructure-regulation/>

¹⁰ Avrupa Komisyonu emisyon ticaretini inşaat ve karayolu taşımacılığı sektörlerini kapsayacak şekilde genişletmeyi hedeflemektedir. Bu çerçevede inşaat ve karayolu taşımacılığı sektörlerinden kaynaklanan emisyonların, mevcut AB ETS tarafından değil; yeni ve ayrı bir emisyon ticaret sistemi tarafından karşılanması öngörülmektedir. AB komisyonu hazırladığı yasa tasarısında, bu yeni sistemden kaynaklanan sosyal etkileri ele almak için Sosyal İklim Fonu oluşturmayı teklif etmektedir. Her üye devlet, karbon fiyatlandırmasının savunmasız vatandaşlar üzerindeki etkisini ele almak için bir dizi önlem ve yatırım içeren bir "sosyal iklim planı" nı Komisyon'a sunacaktır. Fon, üye devletlere planlarında belirlenen önlemleri ve yatırımları finanse etmek, binaların enerji verimliliğini artırmak, binaların yenilenmesi, binalarda ısıtma ve iklimlendirmenin karbondan arındırılması ve sıfır emisyon alımı için mali destek sağlayacak. Fon, binalar ve karayolu taşımacılığı sektörleri için ETS'nin yürürlüğe girmesiyle aynı zamana denk gelecek şekilde 2027-2032 döneminde kurulacak ve 1 Ocak 2026'dan itibaren geriye dönük harcama uygunluğu sağlanacaktır.

¹¹ <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-social-climate-fund/>

1.10 Yenilenebilir Enerji Direktifi

AB tarafından, 2030 yılında enerjinin %40'unun yenilenebilir kaynaklardan sağlanması hedefi belirlenmiştir. Ayrıca, biyoenerji kullanımında sürdürülebilirlik kriteri güçlendirilmiş ve üye ülkelere biyoenerjiyi teşvik mekanizması geliştirmesi yükümlülüğü verilmiştir.

Şekil 5 Kaynak: <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-how-the-eu-plans-to-boost-renewable-energy>

Teklifteki hedef, genel enerji karışımındaki yenilenebilir enerji kaynaklarının en az %32'sini içeren AB düzeyindeki mevcut düzeyi 2030 yılına kadar en az %40'a çıkarmaktır. Ayrıca, özellikle ulaşım, binalar ve sanayi alanlarında, bugüne kadar yenilenebilir enerjinin entegre edilmesinde ilerlemenin daha yavaş olduğu sektörler için özel olarak odaklanarak, sektörler genelinde sektörel alt hedeflerin ve önlemlerin getirilmesini veya geliştirilmesini önermektedir.

AB enerji bakanları, gözden geçirilmiş AB yenilenebilir enerji direktifi önerisine ilişkin ortak tutumlarını kabul ettiler. Anlaşma, Konsey'in Avrupa Parlamentosu ile müzakerelere başlandı¹².

¹²<https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-how-the-eu-plans-to-boost-renewable-energy/>

1.11 Enerji verimliliği, Binaların Enerji Performansı ve Enerji Vergilendirmesi Direktifi

Komisyon, mevcut AB düzeyindeki enerji verimliliği hedefini nihai enerji tüketimi için %32,5'ten %36'ya ve birincil enerji tüketimi için %39'a çıkararak mevcut enerji verimliliği direktifini revize etmeyi teklif etti. Buna ek olarak, üye devletlerin enerji verimliliği çabalarını hızlandırmak için artan yıllık enerji tasarrufu yükümlülükleri ve kamu sektörü binalarının enerji tüketimini azaltmayı amaçlayan yeni kurallar ve savunmasız tüketicileri korumaya yönelik hedeflenmiş önlemler gibi çeşitli hükümler ortaya koydu. Konsey, önerilen yeni kurallara ilişkin "genel yaklaşımını" kabul etti.

Binalar, AB'de tüketilen enerjinin %40'ına ve enerjiyle ilgili doğrudan ve dolaylı sera gazı emisyonlarının %36'sına sebebiyet vermektedir. AB ülkeleri, AB'deki binaları 2030 ve sonrasında daha enerji verimli hale getirmek için binaların enerji performansı direktifinin revizyonu üzerinde çalışıyor. Yeni kuralların ana hedefleri; tüm yeni binalar 2030 yılına kadar sıfır emisyonlu binalar olmalıdır ve mevcut binalar 2050 yılına kadar sıfır emisyonlu binalara dönüştürülmelidir.

Enerji Vergilendirmesi Direktifi ile, enerji ürünlerinin vergilendirilmesinin AB'nin enerji ve iklim politikaları ile uyumlu hale getirilmesi ve temiz teknolojilerin desteklenmesi öngörülmektedir.

Fit For 55 Paketi: Özet

Fit for 55 paketi, 2030 ve sonrasında kadar adil, rekabetçi ve yeşil bir dönüşümün sağlanması hedefiyle ilerleyen birbiriyle bağlantılı bir dizi tekliften oluşmaktadır. Mevcut mevzuat mümkün olduğu yerlerde, daha çok iddialı hale getirilmekte, ihtiyaç duyulduğu hallerde yeni teklifler masaya konulmaktadır. Genel olarak; paket, mevcut 8 mevzuat taslağını güçlendirmekte; bir dizi politika alanları ve ekonomik sektörler kapsamında beş yeni girişim sunmaktadır: iklim, enerji ve yakıt, ulaşım, binalar, arazi kullanımı ve ormancılık.

Kanun teklifleri, paketin tamamının birbiriyle bağlantısını da dikkate alan etki değerlendirme analizleriyle desteklenmektedir. Analiz; güçlendirilmiş düzenleyici politikalara aşırı bağımlılığın gereksiz bir şekilde yüksek ekonomik yüklerle yol açacağını, yalnızca karbon fiyatlamasının piyasada sürekli olarak devam eden eksikliklerin ve piyasa dışı engellerin üstesinden gelemeyeceğini göstermektedir. Bu nedenle seçilen politika karması, fiyatlandırma, hedefler, standartlar ve destek önlemleri arasında dikkatli bir dengedir.¹³

Fiyatlandırma

- Havacılık sektörü de dahil olmak üzere daha güçlü bir Emisyon Ticaret Sistemi,
- Emisyon Ticaretinin, denizcilik, karayolu taşımacılığı ve binaları da kapsayacak şekilde genişletilmesi,
- Güncellenmiş Enerji Vergilendirme Direktifi
- Yeni Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması

Hedefler

- Güncellenmiş Çaba Paylaşımı Yönetmeliği
- Güncellenmiş Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık Yönetmeliği
- Güncellenmiş Yenilenebilir Enerji Direktifi
- Güncellenmiş Enerji Verimliliği Direktifi

Kurallar

- Otomobil ve kamyonetler için daha katı karbondioksit performansı,
- Alternatif yakıtlar için yeni altyapı
- ReFuelEU: Daha sürdürülebilir havacılık yakıtları
- FuelEU: Daha temiz denizcilik yakıtları

Destek Önlemleri

İnovasyonu teşvik etmek, dayanışmayı tesis etmek ve özellikle yeni Sosyal İklim Fonu ve genişletilmiş Modernizasyon ve İnovasyon Fonları yoluyla kırılgan kesimin maruz kalacağı etkiyi azaltmak amacıyla gelirlerin ve yönetmeliklerin kullanılması.

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0550&from=EN>

1.12 Fitfor55 Paketinde Güncel Durum¹⁴

14 Temmuz 2021 tarihinde taslak olarak sunulan Fitfor55 paketinde, Aralık 2022 tarihinde yapılan görüşmede Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi, AB Emisyon Ticaret Sistemini (ETS) güçlendirmek, ekonomi çapta etkili iklim eylemi için yeni sektörler emisyon ticaretini uygulamak ve bir Sosyal İklim Fonu kurma amacıyla uzlaşmaya varılan geçici anlaşmayı onayladılar. Bu anlaşma, AB'nin 2030 yılına kadar net sera gazı emisyonlarını en az %55 oranında azaltma taahhüdüne ulaşma yönünde atılmış temel bir adımdır. Aynı zamanda Sosyal İklim Fonunun, geçişin adil olmasını sağlamaya yardımcı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca Konsey ve Parlamento, AB ETS kapsamındaki sektörlerde 2030 yılına kadar genel emisyon azaltma hedefini %62'ye yükseltmeyi kabul etmiştir.

Aralık 2022'de yapılan görüşmede daha evvel SKDM kapsamında olacağı açıklanan demir çelik, çimento, alüminyum, gübre ve elektrik olarak sektörler ek olarak organik kimyasallar, plastik polimerler, hidrojen ve amonyak ve belirli koşullar altındaki dolaylı emisyonları, belirli öncü maddelerin yanı sıra vidalar ve civatalar ve benzeri ürünler gibi bazı alt ürünleri kapsayacak şekilde genişletileceği açıklanmış, SKDM hesaplamaları ve üretimde kullanılan elektrik kaynaklı gibi dolaylı emisyonları da içereceği değişikliklerin yer alacağı kararlaştırılmıştır. Bununla birlikte AB'deki ithalatçıların SKDM kapsamındaki ürünlerin emisyonlarını raporlaması gereken geçiş döneminin daha evvel 1 Ocak 2023'te başlaması planlanıyordu ancak **Aralık 2022 de Avrupa Parlamentosu, geçiş dönemini Ekim 2023'te başlatılmasına karar verdi. Yani Ekim 2023'ten itibaren hem dolaylı hem doğrudan emisyonların (hem kullanılan elektrikten kaynaklanan emisyonlar hem tesisi bazında emisyonlar) raporları hazırlanacak, raporları sunuş ise Ocak 2024'ten itibaren gerçekleşecektir ve geçiş dönemi 2026 yılının sonuna kadar sürecektir.**

2027 yılından itibaren AB'deki ithalatçılar, emisyonları raporlayacak ve ETS'ye paralel fiyatlarda tahsisatlar satın alması yoluyla karbon fiyatlarını (bu fiyatın bir kısmı tüketicilere bir kısmı ihracatçılara yansıtılacak) ödeyecektir. SKDM'nin tam uygulamaya geçişi, 1 Ocak 2027'de başlayacak olup 2032'ye kadar aşamalı olarak gerçekleştirilecektir. Bu sektörlerin karbondan arındırılmasına destek, İnovasyon Fonu aracılığıyla mümkün olacaktır. Ek olarak, koşulluluğun uygulanmasının bir sonucu olarak üretilen ücretsiz tahsisatların bir kısmı, herhangi bir karbon kaçağı riskini ele almak için açık artırma için üye devletlere devredilecektir. 2026'dan önce Komisyon, karbon kaçağı riskleri de dahil olmak üzere SKDM'nin etkisini gözden geçirecek ve ek önlemlerin gerekli olup olmadığına bakacaktır. 2034 itibari ile SKDM kapsamındaki ücretsiz tahsisatlar kaldırılarak ETS'de karbon fiyatı ne ise ton başına %100 yansıtılacaktır.

¹⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7796

2. GENEL DEĞERLENDİRME

Genel olarak Fit for 55 paketi, AB politikalarının Konsey ve Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen 2030 yılına kadar AB emisyonlarını en az %55 oranında azaltma iklim hedefine ulaşmayı sağlamak amacıyla AB mevzuatını revize etmek ve güncellemek ve yeni girişimleri uygulamaya koymak için bir dizi tekliften oluşmaktadır.

Pakette temel olarak, emisyon ticaretinin kapsamının başka sektörleri de içine alacak şekilde genişletilmesi ve mevcut Emisyon Ticaret Sisteminin kurallarının sıkılaştırılması; daha fazla yenilenebilir enerji kullanımı, enerji verimliliğinin artırılması; düşük emisyonlu taşımacılığın ve buna ilişkin altyapının ve yakıtların önceliklendirilmesi; havacılık sektöründe kullanılan yakıtların daha çevreci alternatifler ile değiştirilmesinin daha sürdürülebilir yakıt alternatiflerine geçişin sağlanması, vergilendirme politikalarının Avrupa Yeşil Mutabakatı hedefleri ile uyumlu hale getirilmesi; karbon sızıntısının önlenmesi ve doğal karbon yutaklarının korunması ve çoğaltılması için araçların ortaya koyulması amaçlanıyor. Paket kapsamındaki yasa teklifleri birbirleri ile bağlantılı olarak, enerji ürünlerinde vergilendirmeden, Yenilenebilir Enerji Direktifi ve Enerji Verimliliği Direktifi'nde güncellemelere; Havacılık ve Deniz Ulaşımında Yakıtlarla ilgili düzenlemelere kadar birbirini bütünleyici birçok düzenleme içeriyor. Paket ayrıca Sosyal İklim Fonu ile bu dönüşümün desteklerini de ortaya koyuyor.

Pakette dikkat çeken en önemli başlık SKDM'dir. SKDM, AB'nin AYM kapsamındaki iddialı iklim hedeflerine ulaşma çabalarının merkezinde yer almaktadır. AB kendi iklim hedefini yükselttikçe ve AB üyesi olmayan birçok ülkede daha az katı iklim politikaları geçerli olduğu sürece, sözde 'karbon kaçağı' riski ortaya çıkmaktadır. AB merkezli şirketler, yurtdışında karbon yoğun üretimi AB'dekinden daha az katı iklim politikalarının yürürlükte olduğu ülkelere taşıdığı veya AB ürünleri daha karbon yoğun ithalatla değiştirildiğinde karbon kaçağı meydana gelmektedir. SKDM, AB'ye ithal edilen belirli malların üretiminde ortaya çıkan gömülü karbon emisyonları için bir bedel ödenmesini sağlayarak, ithalatın karbon fiyatının yerli üretimin karbon fiyatına eşit olmasını sağlayacak ve böylece AB'nin iklim hedefleri korunacak ve küresel bir boyuta taşınacaktır. SKDM başlangıçta, üretimi karbon yoğun olan ve en önemli karbon kaçağı riski taşıyan belirli mallar ve seçilmiş ara maddelerin ithalatına uygulanacaktır: çimento, demir ve çelik, alüminyum, gübreler, elektrik ve hidrojen. Bu genişletilmiş kapsamla, SKDM nihayetinde tamamen aşamalı olarak devreye alındığında ETS kapsamındaki sektörlerin emisyonlarının %50'den fazlasını yakalayacağı düşünülmektedir.

Son güncellemelerle birlikte, SKDM kapsamına demir çelik, çimento, alüminyum, gübre ve elektrik sektörlerinin yanında organik kimyasallar, plastik polimerler, hidrojen ve amonyak ve belirli koşullar altındaki dolaylı emisyonları, belirli öncü maddelerin yanı sıra vidalar ve civatalar ve benzeri ürünler gibi bazı alt ürünler de dahil edilmiştir. Daha evvel yayımladığımız raporlarımızda da belirttiğimiz üzere Fit For 55 Paketi ile açıklanan sektörler, Türkiye ihracatı ve ekonomisi için büyük önem taşımaktadır. İlerleyen dönemlerde SKDM'nin beyaz eşya, tekstil, kimya, otomotiv gibi kaynak yoğun sektörlerde uygulanması beklenmektedir. Kapsamın genişleyeceği düşünüldüğünde ise etkilerinin büyük olacağı kaçınılmazdır.

AB, SKDM başta olmak üzere politika alanların tümünde yaptığı düzenlemeler ve revizelerle dünyadaki tüm üreticilere AB'nin emisyonları azaltma konusunda ciddi olduğu ve nerede olurlarsa olsunlar AB'ye ihracat yapan sanayi firmalarından da aynı düzeyde ciddi adımlar atması gerektiğinin beklenildiği söylenebilir.